

A korrupció megítélése a rendészeti pályára készülő hallgatók körében

MÉSZÁROS Gábor¹

A tanulmány napjaink egyik kiemelten fontos témájával, a korrupcióval, annak megítélésével foglalkozik. Kutatásom során a rendőrök körében a közelmúltban elvégzett korrupciós vizsgálatot ismételtam meg a rendőri pályára készülő hallgatók körében. Megvizsgáltam, hogy a hallgatók mely szakmákat gondolják a leginkább korrupcióval érintettnek, milyen a személyes tapasztalatuk, mi befolyásolja leginkább a véleményüket, valamint, hogy mit gondolnak, melyek a társadalomra leginkább veszélyes korrupciós cselekmények és milyen tényezők játszanak szerepet ezek elterjedésében.

Kulcsszavak: korrupció, hallgatók, rendőr, hivatás, rendészeti pálya

A korrupció elleni küzdelem Magyarországon, az Európai Unióban és az egész világon a mai napig aktuális kérdés, sőt kiemelt politikai viták központi kérdésévé vált. A közhangulatot jelentősen befolyásolja minden egyes korrupcióról közölt hír és az állam által a hírekre adott reakció. Az embereket érzékenyen érinti, ha a korrupciós ügyekről hallanak.

A társadalomban a közrend, közbiztonság fenntartásáért felelős szervezet, a rendőrség korrupcióban való érintettsége különösen fontos értékmérő. Kardos Sándor István címzetes rendőr alezredes a *Rendőri jogsértések megvalósulási körülményeinek, tendenciáinak vizsgálata, különös tekintettel a korrupcióra*² című doktoriértekezés-tervezetében megvizsgálta a rendőri állomány korrupcióhoz való viszonyát és az azt befolyásoló tényezőket is. A kutatás a rendészeti pályára készülő hallgatók korrupcióhoz való viszonyára vonatkozó adatokat nem tartalmazott, ezért tartom fontosnak, hogy megvizsgáljam, milyen véleménnyel vannak a korrupcióról ma Magyarországon a leendő rendőrtisztek. Kutatásom célja annak vizsgálata, hogy a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán az általam oktatott hallgatók korrupcióhoz való viszonya eltér-e a hivatásos állományú rendőrtisztek korrupcióhoz való viszonyától.

De mi is a korrupció fogalma? Mivel a kifejezés sokszor különböző, ám egymással akár összefüggésben lévő jelenségeket takar, a különböző társadalmak is mást-mást

1 MÉSZÁROS Gábor r. alezredes, tanársegéd, NKE Rendészettudományi Kar, Közbiztonsági Tanszék, PhD-hallgató, NKE Hadtudományi Doktori Iskola
Gábor MÉSZÁROS police lieutenant colonel, NUPS Faculty of Law Enforcement, Department of Public Safety, assistant lecturer, PhD student
orcid.org/0000-0001-9862-5276, meszaros.gabor@uni-nke.hu

2 Kardos (2016)

érthetnek alatta, így nehéz pontos definíciót adni.³ Sokféleképpen lehet tehát definiálni a korrupció fogalmát, ám mivel a tanulmányban az állam által irányított, állami feladatokat ellátó (leendő) rendőrtisztek korrupcióról alkotott véleményét vizsgálom, ezért a 2015-ben Magyarországon kiadott Nemzeti Korrupcióellenes Program fogalmát használom.

„Korrupció: a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény... XXVII. Fejezetén belüli tényállások és azokon túlmutató minden olyan társadalmi jelenség, amely során valaki a rábízott hatalommal magán- vagy csoportelőny érdekében visszaél.”⁴

A jogi megfogalmazás mellett szükséges annak megfogalmazása, miért is olyan veszélyes a korrupció a társadalomra. A programban ezért részletesen is leírták, milyen súlyos következményei vannak a korrupciónak.

„A korrupció olyan jelenség, amely a társadalmi intézmények diszfunkcionális működéséből ered és – mivel aláássa az intézmények működésébe vetett közbizalmat, rombolja a jogállamiságot, a demokratikus értékeket és alapelveket, csökkenti a versenyképességet valamint az állami bevételeket, továbbá erősíti a bűnözést – súlyos veszélyt jelent a társadalom stabilitására és biztonságára. Az ellene való fellépés hiányában tartós, mélyreható, az emberek életét súlyosan terhelő gazdasági, illetve társadalmi károk okoz.”⁵

A korrupcióban részt vevő felek kölcsönösen érdekeltek abban, hogy a cselekmény ne derüljön ki, ezért a korrupciós cselekmények esetében igen magas a latencia. A korrupciós cselekmények latenciájának vizsgálatára két módszer lehetséges, bár egyikük sem alkalmas a pontos becslésre:

- „kutatáson alapuló, kérdőívek vagy interjúk, mélyinterjúk különböző formáinak alkalmazásával lefolytatott kikérdezések, felmérések;
- a korrupciós jellegű bűncselekmények kapcsán indult büntetőeljárások statisztikai adatainak értékelése.”⁶

Nemzetközi szervezetek folyamatosan vizsgálják az egyes országokban jelen lévő korrupció mértékét, kutatásaik eredményét évente közzéteszik. A Transparency International Korrupciós Érzékelési Indexe, az ún. TI CPI (Corruption Perception Index) 2015-ös jelentése szerint – amely 11 nemzetközi intézmény 12 kutatására támaszkodik – szakértők és üzletemberek megkérdezésén alapul –, több mint 6 milliárd ember él olyan országban, ahol súlyos a korrupciós probléma (lásd 1. ábra).⁷

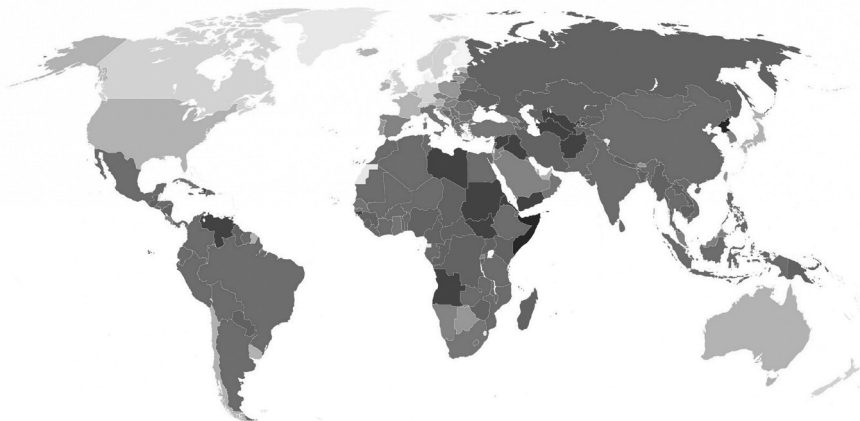
3 Szántó et al. (2012)

4 *Nemzeti Korrupcióellenes Program (2015–2018)*.

5 Uo.

6 Kanyó–Kardos (2014)

7 *Corruption Perceptions Index 2015*.

1. ábra: A Transparency International Korrupciós Érzékelési Indexe térképen (Minél sötétebb színű egy ország jelzése, annál inkább érintett a korrupcióban; forrás: Corruption Perceptions Index 2015)

Magyarország korrupciós megítélése a jelentés szerint romló tendenciát mutat, amit az Európai Bizottság Magyarországról szóló 2016. évi a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzésével és kiigazításával kapcsolatos részletes vizsgálatot is tartalmazó országjelentése is alátámaszt.⁸ A jelentés szerint a gazdasági életben a korrupciós kockázatok magas szintje nem csökken. A Nemzeti Korrupcióellenes Programban nem szerepel a tervek között olyan változtatás, amely hatékonyabbá tenné a rendszert a közintézményeket sújtó korrupció megelőzése tekintetében.⁹

A jelentésben felkérték a magyar hatóságokat, hogy 2016. szeptember 30-ig számoljanak be az ajánlások végrehajtása érdekében a képviselőket, bírákat és ügyészeket érintő korrupció megelőzésével kapcsolatban tett intézkedésekről. Problémás területnek jelölték meg, hogy a „magas szinten elkövetett korrupciós ügyekben csak kivételes esetben indul büntetőeljárás, valamint, hogy a bírósági ítéletek teljesítéséhez meglehetősen hosszú időre van szükség”.¹⁰

A kérdőív

A kutatásban szereplő kérdőívet Kardos Sándor István készítette.¹¹ Az eredeti kérdőívet a rendőrség hivatásos állományú tagjai töltötték ki, figyelemmel a beosztotti és vezetői állományra, illetve a különböző szolgálati ágakra. Tekintettel arra, hogy hallgatóink jelenleg nem a rendőrség hivatásos állományú tagjai, ezért az eredeti kérdőívből a hi-

⁸ 2016. évi országjelentés – Magyarország.

⁹ Uo.

¹⁰ Uo.

¹¹ Kardos (2016) 223–231.

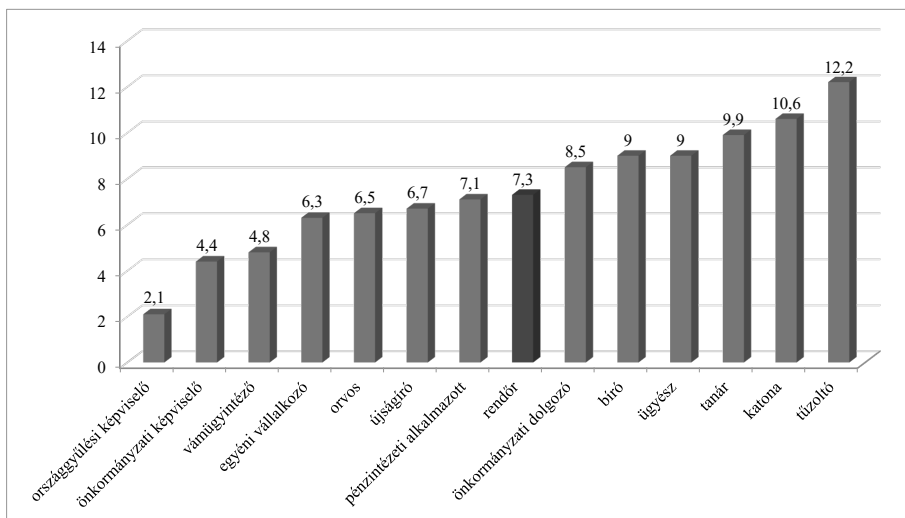
vatásos állományúakra vonatkozó kérdéseket kivettem, mivel azok kifejezetten a rendőrségi munka során az általuk tapasztaltakra vonatkoztak. Összességében az általános korrupcióról és annak megítéléséről szóló kérdések maradtak az általam kitöltött kérdőívben. A könnyebb összehasonlíthatóság érdekében az eredmények elemzését a Kardos Sándor István által készített elemzések mintájára végeztem el, a táblázatok és ábrák címe is egyezik a disszertációtervezetben található táblázat- és ábracímekkel.

A minta

A kutatásban a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Karán általam oktatótt közlekedésrendészeti szakirányos, nappali munkarendű hallgatók vettek részt, összesen 32 fő. A minta nem reprezentatív, csak az általam oktatótt hallgatókra terjedt ki. A kérdőívet kitöltők valamennyien 18–25 évesek, a kérdőívben meghatározott korcsoportok alapján egy korcsoportba estek. Nemek szerinti megoszlásuk: a kérdőívet 10 nő és 22 férfi hallgató töltötte ki. A kutatásban résztvevők családi hátterére vonatkozó kérdésekre adott válaszok alapján a válaszadók közül senkinek nincs gyermeke, mindösszesen két fő él élettársi viszonyban, a többiek hajadonok, illetve nőtlenek. Anyagi hátterük hasonló, a kérdőívben szereplő csoportok közül az egy főre eső havi jövedelmüket az első két kategória valamelyikébe, azaz az 50 000 Ft alatti, illetve az 50 000 és 100 000 forint közötti jövedelmi kategóriába helyezték. A végzettségre vonatkozó adatok szerint összesen két főnek van már egyetemi végzettsége, a többiek érettségivel rendelkeznek.

A foglalkozások magyarországi korrupciós érintettsége

A hallgatók arra a kérdésre, hogy az egyes szakmákat a korrupció szempontjából mennyire tartják érintettnek, a 2. ábra diagramján látható válaszokat adták. A szakmákat számozással kellett sorrendbe rakniuk aszerint, hogy a leginkább korrupcióval érintett szakma az 1., a legkevésbé érintett a 14. sorszámot kapta. Az átlag alapján az alábbi rangsor alakult ki: a hallgatók a legérintettebb szakmának az országgyűlési képviselőt és az önkormányzati képviselőt tartják, míg a legkevésbé érintettnek a tűzoltót és a katonát tartják. Ez gyakorlatilag megegyezik a rendőrök által adott válaszokkal. Választott szakmájukat, a rendőrt a hallgatók a közepesen érintett szakmák közé sorolták. Az eredmény alapján a hallgatók a korrupciót a választott képviselők esetében tartották a leg súlyosabbnak, az országgyűlési képviselőt a 32 hallgatóból 23 jelölte meg elsőnek, azaz a korrupcióval leginkább érintettnek. Ezzel ellentétben az állami alkalmazottak körét, a tűzoltót, katonát, ügyészt, bírót, önkormányzati dolgozót és rendőrt a kevésbé érintettek közé sorolták.

2. ábra: A felsorolt foglalkozások korrupciós érintettségének jelölési átlaga (Forrás: a Kardos Sándor István által szerkesztett kérdőív alapján készítette a szerző)

A korrupcióról alkotott vélemény forrásai

A kapott eredmény okainak vizsgálata nem célja a dolgozatnak, azonban úgy gondolom, hogy érdekes lehet a hallgatók korrupcióról alkotott véleményének forrását megismerni. Arra a kérdésre, hogy „Közvetlen/családi környezete kapcsán a korrupciót illetően rendelkezik-e személyes tapasztalatokkal?“, az 1. táblázatban látható válaszokat adták a hallgatók. Kilencen jelölték meg azt a választ, miszerint nem rendelkeznek személyes tapasztalattal; közvetlen tapasztalata (azaz amikor magát a hallgatót környékezték meg), csak összesen hármuknak van; közvetlen barát, családtag megkönyékezését pedig 11 fő jelölte meg. A többi eset közvetett, azaz hallomás közvetlen vagy más családtag, barát esetéről. Ennek alapján az állapítható meg, hogy a korrupciós esetekről kevés személyes tapasztalata van a hallgatóknak, a közvetlen családi, baráti környezetben már gyakrabban fordul elő korrupciós eset, a legtöbb mégis a hallomásból szerzett információ.

1. táblázat: Közvetlen/családi környezete kapcsán a korrupciót illetően rendelkezik-e személyes tapasztalatokkal? (Forrás: a Kardos Sándor István által szerkesztett kérdőív alapján készítette a szerző)

Hallottam korrupciós esetről a saját családi/baráti körömben.	3
Hallottam korrupciós esetről más családi/baráti körökben.	20
Volt olyan eset, amikor közvetlen családtagomat/barátomat környékezték meg.	11
Volt olyan eset, amikor engem környékezték meg.	3
Nem rendelkezem személyes tapasztalattal a korrupcióról.	9

A „Mely tényezők befolyásolják leginkább a rendőri korrupció mértékéről alkotott állampolgári megítélést?” kérdésre adott válaszok közül kiemelkedett a média hatása, melyet 27 alkalommal jelöltek meg első helyen a hallgatók (2. táblázat). Kardos Sándor István kutatásában a rendőrök szintén első helyre tették a média hatását. Mivel az állampolgárok személyes tapasztalata az első helyen 2, a második helyen pedig 3 jelölést kapott, míg a családi, baráti közösség véleményét az első helyen 0 és a második helyen is csak 2 személy jelölte be, úgy tűnik, hogy a hallgatók véleménye szerint a média szerepe a közvélemény korrupcióról alkotott képében sokkal meghatározóbb a személyes tapasztalatnál. Ez részben érthető is, hiszen a személyes tapasztalatok kevésbé fedik le a társadalmi, gazdasági, bűnügyi területeket, mint a médiában megjelent hírek.

2. táblázat: A rendőri korrupció mértékéről alkotott állampolgári megítélést befolyásoló tényezők (Forrás: a Kardos Sándor István által szerkesztett kérdőív alapján készítette a szerző)

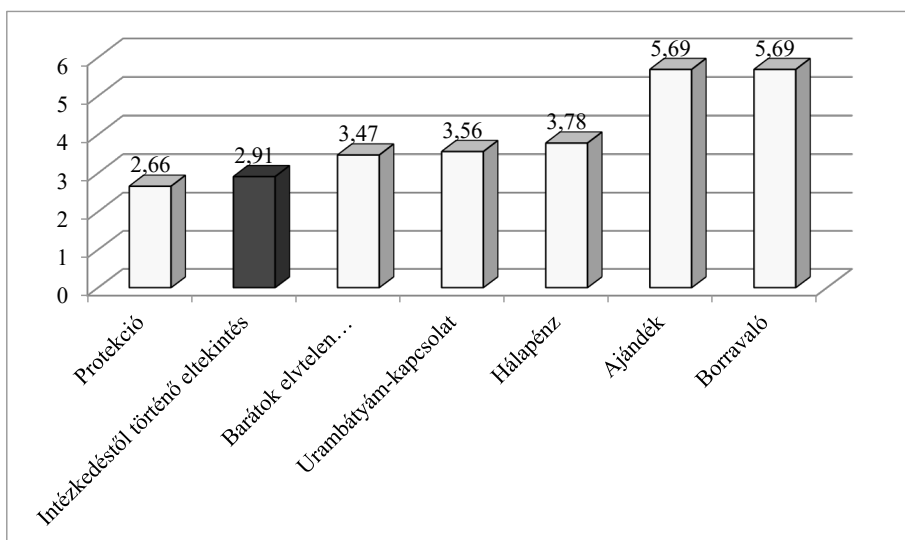
	Tényezők:	elsősorban befolyásoló	másod-sorban befolyásoló	harmad-sorban befolyásoló
1.	média hatása (elektronikus és írott sajtó, rádió, televízió)	27	5	0
2.	a társadalom általános erkölcsi színvonaláról kialakult vélemény	2	12	8
3.	állampolgárok személyes tapasztalata	2	3	6
4.	mások elmondása	1	3	8
5.	rendőrségi kommunikáció	0	7	7
6.	családi, baráti közösség véleménye	0	2	3

A hallgatók tehát tisztában vannak azzal, hogy a korrupcióról alkotott képüket a média hatása erősen befolyásolja.

Korrupciós esetek vizsgálata

Természetesen a korrupcióról alkotott vélemény vizsgálatakor fontos tényező, hogy a megkérdezettek milyen cselekményeket, eseteket mennyire tartanak korrupciónak. A 3. ábrán látható diagramban felsorolt eseteket kellett sorba rendezniük, a leginkább korruptnak ítélt kategóriát 1-es számmal, a legkevésbé korruptnak ítéltet pedig 7-es számmal jelölve. Az átlagokkal képzett sorrendet mutatja a 3. ábra. A hallgatók a protekciót és az intézkedéstől való eltekintést tartották a legkorruptabbnak, míg az ajánlékot és a borraalót a legkevésbé korruptnak. A legtöbb első helyes jelölést az intézkedéstől való eltekintés kapta (12 alkalom), a legkevésbé korruptnak 7. helyen történő jelölést

pedig a borraival kapta (13 alkalom). Az „önkéntes”, a (véltetőleg) saját elhatározásból a szolgáltatásért, elvégzett munkáért adott ajándék, borraival a hallgatók véleménye szerint kevésbé korrupciós cselekmény (bár pl. adózás szempontjából ezek is aggályosak), mint a vélhetően anyagi haszonszerzéshez kötött, plusz juttatáson alapuló munkavégzés, szolgáltatás, vagy éppen annak hiánya. A barátok elvtelen előnyben részesítése, illetve az urambátyám-kapcsolat alapján szerzett előnyök a hallgatók szerint szintén a korrupciós kategóriába tartozik, ami a médiában a korrupcióról közölt hírek alapján érthető is. A hivatásos állomány körében végzett kutatás eredményétől alapvetően csak a protekcióról alkotott vélemény tér el, mivel ott a protekció csak az ötödik helyre került a rangsorban. A többi cselekmény esetében nem találtam eltérést.¹²

3. ábra: A felsorolt fogalmak sorrendje a korrupció súlyossága szerint (Forrás: a Kardos Sándor István által szerkesztett kérdőív alapján készítette a szerző)

A „Ha célt akarunk elérni, ajándékot vagy szívességet kell felajánlani...” kérdésre a hallgatók egyértelműen a politikusokat jelölték meg a legtöbben, mint akiknél szükség van valamilyen felajánlásra, ha az ember szeretne valamit elérni – a hallgatók fele jelölte őket első helyen. A második helyre az orvosok, illetve nővérek kerültek, ami a leginkább a hálapénz szerepét mutathatja. A hivatásos állományú rendőrök, bár fordított sorrendben, szintén a politikusokat és az orvost/nővért jelölték meg az első két helyen.

A hallgatók válaszai alapján a rendőrök kevésbé várják el az ajándékot, szívességet, mindösszesen 19%-uk szerint ez a leginkább valószínű eset. A hivatásos rendőrök a hallgatóknál kevésbé gondolták azt, hogy a rendőr ajándékot, szívességet vár el. A kevésbé valószínű kategóriába a bíró, a tanár és az ügyész került (3. táblázat), akiket a rendőrök is hasonlóképpen ítélték meg.

¹² Kanyó–Kardos (2015)

3. táblázat: A felsorolt foglalkozások esetében mennyire valószínű az ajándék, szíveség felajánlása? A válaszok százalékos megoszlása (%) (Forrás: a Kardos Sándor István által szerkesztett kérdőív alapján készítette a szerző)

	Ha célt akarunk elérni, ajándékot vagy szíveséget kell felajánlani...	A válaszok százalékos megoszlása					Összesen (%)
		leginkább valószínű	inkább valószínű	is-is	inkább nem valószínű	nem valószínű	
1.	a politikusnak	50	31	9	6	3	100
2.	az orvosnak/nővérnek	44	31	16	9	0	100
3.	a vámtisztviselőnek	28	34	25	9	3	100
4.	az ellenőrnek	25	31	19	19	6	100
5.	a rendőrnek	19	9	31	25	16	100
6.	az állami tisztviselőnek	9	53	22	13	3	100
7.	az adótisztviselőnek	6	34	31	22	6	100
8.	a választott önkormányzati képviselőnek	6	25	53	16	0	100
9.	az ügyésznek	6	16	28	22	28	100
10.	a tanárnak	6	13	25	34	22	100
11.	a bírónak	3	13	44	9	31	100

Arra a kérdéscsoportra, amely azt vizsgálta, hogy milyen cselekményeket tartanak korrupciós esetnek, a hallgatók – akárcsak a rendőrök – egyértelműen a rendőr zsebre bírságolását nevezték meg, 21 „legsúlyosabb” és 10 „súlyos” jelöléssel. Tisztában vannak tehát azzal, hogy a rend fenntartásáért felelős személy által elkövetett korrupció különösen súlyos bűncselekmény, hiszen 97%-uk ekként jelölte meg a rendőri korrupciót. Figyelemreméltó, hogy a második helyen szerepelnek a politikusok, 16 „legsúlyosabb”, 8 „súlyos” és 7 „közepes” jelöléssel, ez is egybevág a rendőrök véleményével. Valószínűleg a személyes élethelyzetük játszott szerepet abban, hogy a hallgatók harmadik helyre tették az egyetemi tanárt, aki pénzt fogad el egy sikeres vizsgáért. Negyedik helyre került az „Egy egészségügyi dolgozó pénzt fogad el azért, hogy a beteg jobb ellátásban részesüljön” eset, 11 „legsúlyosabb”, 10 „súlyos” és 10 „közepes” jelöléssel.

A kapott eredmények azt mutatják, hogy a hallgatóink – a rendőrökhöz hasonlóan – kevésbé tartják korrupciós esetnek, ha az előny adásában, elfogadásában csak magán-személyek, illetve magánvállalkozások vesznek részt, mert az erre vonatkozó állítások nem kaptak „legsúlyosabb” minősítést (4. táblázat).

4. táblázat: A felsorolt esetek korrupciós súlyának sorrendje a jelölők száma alapján (Forrás: a Kardos Sándor István által szerkesztett kérdőív alapján készítette a szerző)

		Legsúlyosabb	Súlyos	Közepes	Enyhe	Legenyhébb
1.	Egy közterületi rendőr „zsebre” bírságot	21	10	1	0	0
2.	Egyes politikusok hivatalba kerülve előnyhöz juttatják azokat, akik őket a kampány során anyagilag támogatták	16	8	7	1	0
3.	Egy egyetemi tanár pénzt fogad el egy sikeres vizsgáért	14	11	5	2	0
4.	Egy egészségügyi dolgozó pénzt fogad el azért, hogy a beteg jobb ellátásban részesüljön	11	10	10	1	0
5.	Egy vállalkozó pénzt ad egy állami alkalmazottnak, hogy megnyerjen egy megrendelést	10	15	7	0	0
6.	Közhivatalnokok valamilyen ellenszolgáltatást fogadnak el ügyek elintézésért vagy különböző engedélyek kiadásáért	9	18	2	2	1
7.	Egy újságíró pénzt kap azért, hogy valakit kedvezőbb/kedvezőtlenebb színben tüntessen fel az írásában	7	14	11	0	0
8.	Egy köztisztviselő hivatalnok apróbb szabálytalanságokat követ el a családtagjai javára	2	8	12	10	0
9.	Egy magánszemély pénzt ad egy banktisztviselőnek, aki ezért hozzásegíti egy jelentősebb kölcsönhöz	0	13	16	3	0
10.	Egy magánszemély pénzt fizet egy jobb állás megszerzéséért	0	7	17	7	1
11.	Egy vállalkozó olcsóbban végez el egy munkát, ha nem kell róla számlát adnia	0	8	13	7	4

A korrupcióval kapcsolatos egyes állítások elemzése alapján (5. táblázat) a hallgatók véleménye szerint a politika a korrupció melegágya. 18 fő teljesen, 9 részben egyetértett ezzel az állítással, azaz a válaszadók 84%-a szerint igaz az állítás. A megoldásra

a hallgatók a példás szigorú büntetéseket jelölték meg, közel 72%-uk egyetért azzal, hogy a szigor, a példás büntetés megoldás lehet a korrupció visszaszorítására. Mind az első, mind a második hely azonos a rendőrök által adott válaszok alapján kialakult sorrenddel. Figyelemreméltó, hogy a hallgatók 65%-a szerint a korrupció felszámolásának egyik akadály a ország legfelsőbb vezetőinek ellenérdekeltsége. Bizakodásra ad okot, hogy a hallgatók szerint nem igaz az az állítás, hogy túl sokat nem érdemes a korrupció ellen tenni. Annak ellenére, hogy korábban a médiát jelölték meg a korrupcióról alkotott véleményt leginkább befolyásoló tényezőnek, nem gondolják, hogy a korrupció ellen a nyilvánosság segítségével kell fellépni.

5. táblázat: A kérdőívben feltüntetett kijelentésekre adott jelölések megoszlása (Forrás: a Kardos Sándor István által szerkesztett kérdőív alapján készítette a szerző)

	Állítások	Egyáltalán nem ért egyet	Nem teljesen ért egyet	Is-is	Jórészt egyetért	Teljesen egyetért
1.	Magyarországon a politika a korrupció melegágya	0	2	3	9	18
2.	A korrupció csak akkor fog csökkenni, ha a korrump vezetőket példásan megbüntetik	0	2	7	8	15
3.	A korrupció csak akkor fog csökkenni, ha a korrupciós bűncselekményeket a jelenleginél sokkal szigorúbban büntetik	0	2	7	8	15
4.	Elsősorban éppen az ország legfelső vezetői nem érdekeltek a korrupció felszámolásában	3	3	5	10	11
5.	Az emberek gondolkodásának a megváltozásával lehetne visszaszorítani a korrupciót	1	1	13	9	8
6.	A korrupciós ügyek ellen fellépő emberek nem kapnak megfelelő védelmet az államtól	1	1	12	10	8
7.	Magyarországon a becsületesség nem kifizetődő, legtöbbször korrupcióval lehet célt elérni	6	4	9	7	6

8.	Az ellene való küzdelem azért nem lehet sikeres, mert azok is korrumpáltak, akiknek fel kellene ellene lépniük	3	8	10	7	4
9.	A korrupció ellen elsősorban jogi eszközökkel kellene fellépni	0	4	25	9	4
10.	A korrupció ellen elsősorban a nyilvánosság segítségével lehetne fellépni	2	9	13	6	2
11.	Elfogadható viselkedésnek számít, ha valaki törvénytelen dolgot tesz azért, hogy azzal elősegítse saját maga vagy a családja boldogulását	8	12	9	2	1
12.	Mindig is volt, túl sokat nem érdemes ellene tenni	20	10	1	1	0
13.	Magyarországon már olyan méreteket ölt a korrupció, hogy lehetetlen felvenni vele szemben a harcot	11	10	6	5	0

A korrupció elterjedtségét az egyes országokban a hallgatók válaszai alapján leginkább a lakosság életszínvonala (46,88% + 12,5%), illetve a társadalom erkölcsi színvonala (25% + 12,5%) határozza meg. Az életszínvonalra mint a legfontosabb tényezőre vonatkozó állításokra adott válaszok a CPI-index alapján felállított sorrendet tükrözik. A korrupciótól leginkább mentes országokban magas az életszínvonal, ahogy például a CPI-lista elején helyet foglaló skandináv országokban, míg a lista végén elhelyezkedő országokban alacsony az életszínvonal, mint például a politikailag is instabil, polgárháború sújtotta szegény térségek országaiban, Szudánban, Szomáliában, Afganisztánban.¹³ A válaszadók véleménye szerint a büntetőeljárás eredményessége, a sajtónyilvánosság, valamint az igazságszolgáltatás működése kevésbé fontos tényező a korrupció elterjedtségében (6. táblázat).

¹³ *Corruption Perceptions Index 2015.*

6. táblázat: A korrupcióra hatást gyakorló tényezők sorrendje az 1. és a 2. helyen történt jelölések száma alapján (Forrás: a Kardos Sándor István által szerkesztett kérdőív alapján készítette a szerző)

	1.	2.	%	%
a lakosság életszínvonala	15	4	46,88	12,50
a társadalom általános erkölcsi színvonala	8	4	25,00	12,50
a közszolgálati dolgozók anyagi megbecsülése	3	7	9,38	21,88
az ország vezetőinek erkölcsi színvonala	3	6	9,38	18,75
az ország hagyományai	2	0	6,25	0,00
a közszolgálati dolgozók erkölcsi színvonala	1	3	3,13	9,38
az igazságszolgáltatás működése	0	3	0,00	9,38
az emberek mentalitása	0	3	0,00	9,38
a nyilvánosság és a sajtó működése	0	2	0,00	6,25
a büntetőeljárás eredményessége	0	0	0,00	0,00

Összegzés

A korrupcióval kapcsolatos kutatások napjaink egyik legfontosabb társadalmi problémájával foglalkoznak, amelynek hatásai minden embert érintenek. Különösen lényeges annak vizsgálata, hogy a rendészeti pályán dolgozók, akiknek a korrupció elleni küzdelem az egyik feladata, hogyan viszonyulnak a korrupcióhoz. Kardos Sándor István címzetes rendőr alezredes kutatása alapján, aki a korrupciót, a korrupcióhoz való viszonyulást vizsgálta a rendőri állomány tagjai között, fontosnak tartottam annak megismerését, hogy a hivatásos rendőri pályát választó, de még az egyetemen, hallgatói státuszban lévő, nem hivatásos rendőrök miként vélekednek e kérdéskörben.

A kapott eredmény azt mutatja, hogy a rendészeti pályára készülőké véleménye szerint a korrupcióra leginkább a politikusok, a politikai környezetben lévők hajlamosak, sőt, egyenesen szükségszerűnek érzik a korrupciót, ha egy politikusnál szeretnének elérni valamit. Jól érzékelik, hogy a modern világban a média véleményformáló ereje nagyban befolyásolhatja a közvéleményt akkor is, ha korrupcióról van szó. Ezek az eredmények megegyeznek a rendőrök között elvégzett felmérés eredményeivel.

Nem tartják a korrupcióval leginkább érintett testületnek a rendőrséget, de – nagyon helyesen – a legsúlyosabban korrupt cselekményeknek tartják a rendőr által elkövetett korrupciós cselekményeket. Egy leendő rendőrtiszt esetében elvárható, a korrupcióval szembeni kritikus attitűd tehát megvan a hallgatókban. A korrupció elleni fellépés eszközének tartják a jogi lépéseket, a példás büntetéseket, de a fő problémának a társadalom anyagi és erkölcsi helyzetét látják. Ezekben az esetekben is megállapítottam, hogy a hallgatók véleménye nagyon hasonló a rendőrök véleményéhez.

A fő feladatnak azt tartom, hogy a kutatás eredményeként kapott képet, mely szerint a hallgatók korrupcióval szembeni attitűdje megfelel a rendészet területén dolgozók attitűdjének, a későbbiekben is megőrizze a rendőri állomány. Ehhez nyújthat segítséget a rendőri életpályamodell, a következetes képzés, valamint a rendszeres ellenőrzés, ezek eredményességének vizsgálatához azonban további, átfogóbb kutatásokra van szükség.

IRODALOMJEGYZÉK

2016. évi országjelentés – Magyarország. SWD(2016) 85 final. http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_hungary_hu.pdf (2016. 05. 07.)
- Kanyó Mária – Kardos Sándor István (2015): Korrupció vagy „csak” hála. In: *Hadtudományi Szemle*, 8. évf. 4. sz. 158–168.
- Kanyó Mária – Kardos Sándor István (2014): Latencia és kutathatóság. Csökkenthető-e parancsnoki eszközökkel a rendőri korrupció latenciája? In: *Társadalom és Honvédelem*, 18. évf. 1. sz. 5–24.
- Kardos Sándor István (2016): *Rendőri jogsértések megvalósulási körülményeinek, tendenciáinak vizsgálata, különös tekintettel a korrupcióra*. PdD-értekezés (tervezet). Budapest, Nemzeti Közszerológiai Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola.
- Szántó Zoltán – Tóth István János – Varga Szabolcs (2012): A korrupció fogalma és ideáltípusai. In Szántó Zoltán – Tóth István János – Varga Szabolcs (szerk.): *A (kenő) pénz nem boldogít? Gazdaságszociológiai és politikai gazdaságtani elemzések a magyarországi korrupcióról*. Budapest, Budapesti Corvinus Egyetem, 29–35.
- Nemzeti Korrupcióellenes Program (2015–2018). <http://www.kormany.hu/download/5/e8/50000/Nemzeti%20Korrupci%C3%B3ellenes%20Program.pdf> (2016. 05. 07)
- Corruption Perceptions Index 2015*. <http://www.transparency.org/cpi2015> (2016. 05. 08.)

ABSTRACT

Attitudes towards corruption among students preparing for a police profession

MÉSZÁROS Gábor

The author deals with one of the most important current issues: corruption and attitudes towards it. He repeated an examination focusing on corruption that was taken recently with police and gave it to young recruits preparing for a police profession. The author examined the police students' personal observations on corruption and the factors that influence their opinion in connection with the topic. The author also searched for the answer as to which profession police recruits most connect to corruption and those corruption cases that are the most harmful to society. He also examined the students' theories on how these corruption cases occur and spread.

Keywords: corruption, police student, police recruit, police, vocation, police profession